

14.01.2023

Er det et bidrag eller en skat? Exxon er ikke i tvivl

Oliegigant er stærkt utilfreds med at skulle punge ud for de ekstraordinært høje energipriser. Derfor har ExxonMobil lagt sag an mod EU.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Den amerikanske olie gigant ExxonMobil har lagt sag an mod EU-landenes beslutning om ekstraordinært og midlertidigt at hæve beskatningen af fossile selskabers profit fra 2022.

På baggrund af et forslag fra kommissionen blev EU-landene i september enige om en højere, midlertidig beskatning af fossile producenters ekstraordinære indtjening som følge af de meget høje energipriser. Kommissionen vurderer, at tiltaget kan indbringe op mod 25 mia. euro, der vil blive fordelt mellem EU-landene.

Solidaritetsbidraget – som det nye tiltag hedder – er baseret på EU's traktatens krisebestemmelse artikel 122. Bestemmelsen giver EU-landene mulighed for at indføre ny lovgivning ved kvalificeret flertal og uden om Europa-Parlamentet. Selv om artikel 122 giver mulighed for hurtig beslutningstagen i kriser, er det vigtigt at brugen af artiklen begrænses, og at bestemmelsen ikke bruges til at indføre initiativer, der vil have varig effekt på unionen.

Exxon understreger, at man frygter, at sådanne tiltag vil skabe et usikkert investeringsklima, skræmme investorer væk fra Europa og derved på sigt højne EU's afhængighed af importeret energi. Exxon, der genererede en rekordprofit på næsten 20 mia. dollars i tredje kvartal af 2022, står til at blive ramt af den nye skat og forventer, at den vil føre til en skattebillet på op mod 2 mia. dollars i 2023. Oliegiganten har således flere grunde til at udfordre det europæiske initiativ.

Men det er vigtigt at understrege, at Exxons søgsmål ikke står alene – krisebeskatning af ekstraordinære profitter er blevet udfordret af flere. I Italien har vindenergiproducenten ESG sammen med flere energiorganisationer udfordret beskatning af ekstraordinære profitter indført af tidligere premierminister Mario Draghi. I Spanien har olie- og gasselskabet Cepsa truet med at udfordre en lignende spansk skat. Sagerne understreger initiativets kontroversielle natur, særligt grundet den regulative usikkerhed, det medfører. Usikkerhed er ikke i sig selv et argument imod krisebeskatning, det er snarere et argument for at få klarlagt rammerne for EU's krisebeføjelser.

Det er ikke sikkert, at den næste krise vil vise sig særlig lukrativ for energisektoren, men næste krise kan generere uforudsete profitter i andre industrier. Det er derfor vigtigt for europæisk industri, at man får mere klarhed over rammerne for EU's krisebeføjelser, også på skatteområdet, således at det er klart, hvilke industrier der kan beskattes, og hvad rammerne er for krisebeskatning.

Exxon peger også på en række institutionelle udfordringer for EU i lyset af den stigende villighed til at bruge unionens kriseparagraf. Ifølge en opgørelse fra Altinget er artikel 122 blevet brugt otte gange fra 2020 til december 2022. Til sammenligning er bestemmelsen kun blevet brugt tre gange i de ca. 10 år, der gik fra Lissabontraktatens ikrafttrædelse i 2009 til 2020. Senest er bestemmelsen blevet brugt i forbindelse med lovgivning, der skal accelerere udrulningen af vedvarende energi.

Et af Exxons klagepunkter er, at det solidaritetsbidrag, som EU-landene er blevet enige om at indføre, reelt er en skat. I EU kræver det enstemmighed blandt EU-landene at indføre skat, mens tiltag, der er indført under artikel 122, blot kræver kvalificeret flertal. Det vil sige, at man – hvis man forstår det nye initiativ som en (midlertidig) skat – har frataget EU-landene deres veto. En anden væsentlig institutionel udfordring for EU er, at man ved at gennemføre tiltag ved brug af artikel 122 stiller Europa-Parlamentet uden for indflydelse.

Under en krise kan der være behov for hurtig og resolut beslutningstagen. Derfor har man i de fleste politiske systemer nødretsbestemmelser, der faciliterer dette. Det underminerer dog den demokratiske proces i EU, når Europa-Parlamentet sættes uden for indflydelse, og det er derfor vigtigt, at brugen af artikel 122 begrænses og ikke bruges til at indføre initiativer, der vil have langvarige effekter på unionen.